Dosarul: nr.2rc-216/24(2-23142941-02-2rc-10072024)
Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător - S. Vîșcu

D E C I Z I E

10 octombrie 2024 municipiul Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Avînd în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecătorii: Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de SC ”*****” SRL împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către SC ”*****” SRL împotriva ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la încasarea datoriei, declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale și încasarea penalității contractuale,-

C O N S T A T Ă:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 06.10.2023, SRL ”*****” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la încasarea datoriei, declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale și încasarea penalității contractuale.
2. La data de 20 octombrie 2023, avocatul Pavel Croitoru în interesele SRL ”*****” a depus o cerere privind micșorarea cuantumului pretențiilor din acțiune, solicitând încasarea din contul pîrîtului ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul reclamantului ”*****” SRL a datoriei contractuale exigibilă la data de 20.10.2023, în sumă totala de 5.641.392,72 lei, născută în baza următoarelor acte juridice: a) contractul de achiziționare a bunurilor nr.103/22 din 21.11.2022, acordul adițional nr.01/2023 din 07.04.2023, factura fiscală nr.EAE000644506 din 23.12.2022 și nr.EAG000887248 din 04.05.2023; - declararea nulității relative a

următoarelor acte juridice: a) acordul adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr. 103/22 din 21.11.2022 încheiat între ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" și "*****" SRL; b) factura fiscală nr.EAG000887248 din 04.05.2023, semnată de "*****" SRL și ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi"; c) acordul adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 contractul de achiziționare a bunurilor nr.131/22 din 19.12.2022, încheiat între ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" și "*****" SRL; d) factura fiscală Factura fiscală nr. EAG000887249 din 04.05.2023, semnată de "*****" SRL și ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi"; - repunerea părților în litigiu în situația de pînă la semnarea acordurilor adiționale și facturilor indicate în pnct.3 din prezenta acțiune; - încasarea din contul pîrîtului ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în beneficiul reclamantului "*****" SRL a datoriei contractuale rezultate în urma anulării acordurilor adiționale și facturilor, în sumă totală de 3319950 lei, dintre care, 3.199.950 lei - în temeiul contractului nr.103/22 din 21.11.2022 și 120.000 lei - în temeiul contractului nr.131/22 din 19.12.2022; - constatarea nulității absolute a următoarelor clauze contractuale: a) la pct. 10.3. din contractul nr.103/22 din 21.11.2022, fraza "dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract"; b) la pct. 10.3. din contractul nr. 133/22 din 19.12.2022, fraza "dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract"; c) la pct.10.3. din contractul nr.131/22 din 19.12.2022, fraza - "dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract". Încasarea din contul pârâtului ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în beneficiul reclamantului "*****" SRL a penalității contractuale în mărime totală de 5129649 lei; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de judecare a cauzei, care vor fi suportate de către reclamant pe parcursul procesului.

3. În ședința de judecată a instanței de fond din 30.05.2024, avocatul Vasilii Ciuperca în interesele pîrîtului ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" a înaintat o cerere privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de SC "*****" SRL împotriva ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în temeiul art.267 lit.a) Cod de procedură civilă în partea pretențiilor privind declararea nulității relative a acordului adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.103/22 din 21.11.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887248 din 04.05.2023, a acordului adițional nr. 01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.131/22 din 19.12.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887249 din 04.05.2023; repunerea părților în litigiu la situația până la semnarea acordurilor adiționale și a facturilor indicate; încasarea din contul ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în beneficiul SC "*****" SRL a datoriei contractuale rezultate în urma anulării acordurilor adiționale și facturilor în sumă de 3319950 lei, dintre care 3199950 lei în temeiul contractului nr.103/22 din 21.11.2022 și 120 000 lei în temeiul contractului nr.131/22 din 19.12.2022; constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale a) la pct.10.3. din contractul nr.103/22 din 21.11.2022, fraza - „dar mi mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract', b)

la pct.10.3. din contractul nr.133/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract; c) la pct.10.3. din contractul nr.131/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract", încasarea din contul ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în beneficiul SC "*****" SRL a penalității contractuale în mărime totală de 5129649 lei /f.d.160/.

4. În motivare cererii a indicat că, conform prevederilor conținute în punctele 11.1 din Contractele de achiziționare a bunurilor nr.103/2022 din 21.11.2022, nr.131/2022 din 19.12.2022 și nr.133/2022 din 19.12.2022 este prevăzut expres că, litigiile ce ar putea rezulta din prezentul contract vor fi soluționate de către părți pe cale amiabilă. În caz contrar, ele vor fi transmise spre examinare în instanța de judecată competență conform legislației Republicii Moldova.

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, s-a admis cererea reprezentantului pîrîtului ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" avocatul Ciuperca Vasilii privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată. S-a scos de pe rol, cererea de chemare în judecată înaintată de SC "*****" SRL împotriva ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi", în partea pretențiilor privind declararea nulității relative a acordului adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.103/22 din 21.11.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887248 din 04.05.2023, a acordului adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.131/22 din 19.12.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887249 din 04.05.2023; repunerea părților în litigiu la situația până la semnarea acordurilor adiționale și a facturilor indicate; încasarea din contul ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în beneficiul SC "*****" SRL a datoriei contractuale rezultate în urma anulării acordurilor adiționale și facturilor în sumă de 3319950 lei, dintre care 3199950 lei în temeiul contractului nr.103/22 din 21.11.2022 și 120 000 lei, în temeiul contractului nr.131/22 din 19.12.2022; constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale a) la pct.10.3. din contractul nr.103/22 din 21.11.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract, b) la pct.10.3. din contractul nr.133/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract; c) la pct.10.3. din contractul nr.131/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract", încasarea din contul ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" în beneficiul SC "*****" SRL a penalității contractuale în mărime totală de 5129649 lei, în temeiul art.267 lit.a) CPC.

6. La data de 25.06.2024, SRL "*****" a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, solicitând admiterea recursului, cu casarea încheierii recurate și restituirea cauzei, în aceeași instanță, la rejudecare în fond.

Argumentele părților:

7. În motivarea cererii de recurs, recurentul a invocat că, nu este de acord cu încheierea recurată, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

8. Consideră că, încheierea instanței de fond este neîntemeiată și urmează a fi casată, or, instanța de judecată neîntemeiat a admis cererea reprezentantului ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintate de SC ”*****” SRL în partea pretențiilor privind declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale și încasarea penalității contractuale.
9. Notează că, în motivarea soluției sale, instanța de judecată a invocat că SC ”*****” SRL în partea pretențiilor privind declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale, încasarea penalității contractuale, contrar pct.11.1 din Contractele de achiziționare a bunurilor și prevederilor art.327 CC, nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară. Or, careva probe în acest sens ”*****” SRL nu a anexat la cererea de chemare în judecată.
10. Totodată, instanța de judecată a invocat că nu poate reține drept dovadă a respectării procedurii prealabile notificarea expediată de ”*****” SRL în adresa pârâtei în data de 15.05.2024, or, această procedură urma a fi respectată anterior depunerii acțiunii în instanța de judecată, și nici de cum ulterior intentării procesului.
11. Notează că instanța de judecată nu a ținut cont de specificul circumstanțelor prezentului litigiu, care este unul complex, fapt care a determinat-o să adopte o soluție eronată.
12. Evidențiază că, în privința pretenției privind încasarea din contul ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul SC ”*****” SRL a penalității contractuale, a fost respectată procedura prealabilă, fapt confirmat prin somația 27.01.2023, înaintată de SC ”*****” SRL către ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”.
13. Astfel, prima instanță neîntemeiat a scos de pe rol pretenția privind încasarea penalității, în temeiul art.267 lit.a) din CPC, or, în privința pretenției menționate procedura prealabilă a fost respectată.
14. Obligația intimatului de a plăti prețul convenit pentru bunurile cumpărate și recepționate de la recurenta SC ”*****” SRL a devenit scadentă încă în luna ianuarie 2023. În legătură cu faptul că intimatul nu își onora obligațiile de plată, recurenta ” SC ”*****” SRL a inițiat mai multe tentative de soluționare amiabilă a litigiului.

15. Indică că, la data de 27.01.2023, recurenta SC ”*****” SRL a înregistrat în cancelaria ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” o somație, prin care a solicitat achitarea sumei datorate. La data de 27.03.2023, SC ”*****” SRL a transmis către ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” o notificare, prin care a reiterat solicitarea achitării sumei datorate și a penalităților contractuale.
16. Menționează că, nici una din notificările recurentei SC ”*****” SRL nu au fost

satisfăcute. Mai mult ca atît, inițial ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” recunoștea integral datoria, însă neplata sumelor o motiva prin faptul că Direcția generală locativ-comunală a Primăriei mun. Chișinău nu a transferat suma respectivă. Însă, ulterior după primirea somațiilor menționate, nu a mai recunoscut datoria solicitând rezoluțiunea contractului, pe motivul întârzierii livrării bunurilor.

17. Reține că, oricare cerere prealabilă depusă la etapa respectivă în adresa ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la anularea relativă a actelor juridice și încasarea penalităților, ar fi fost lipsită de oricare perspectivă pozitivă de soluționare, ținînd cont de istoricul litigiului și persoanele implicate. Mai mult ca atît, o asemenea cerere ar fi compromis definitiv șansele SC ”*****” SRL de a-și recupera în termeni rezonabili creanțele sale.

18. Menționează că, modul abuziv în care au acționat reprezentanții ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” de lungul timpul nu lăsa loc de oricare șanse de soluționare amiabilă a litigiului. Totuși, pentru a proba acest fapt și a respecta o formalitate ineficientă în acest caz, recurenta SC ”*****” SRL a depus în adresa ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” la data de 15.05.2024, pagina 5 din 6 o cerere prin care a solicitat soluționarea amiabilă a litigiului. Prin scrisoarea de răspuns din 24.05.2024, ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a informat despre faptul că este dispus să poarte negocieri în vederea soluționării amiabile a litigiului, însă doar după soluționarea de către instanța de judecată a cererii privind scoaterea acțiunii de pe rol. Totodată, a invocat că pretenția privind anularea acordurilor adiționale și facturilor fiscale este prescrisă extinctiv.

19. Astfel, ținînd cont că recurenta a respectat obligația formală de soluționare amiabilă a litigiului, instanța de judecată neîntemeiat a scos cererea de pe rol, în temeiul art.267 lit.a) din CPC.

20. Totodată, consideră neîntemeiată constatarea primei instanțe precum că notificarea expediată de SC ”*****” SRL în adresa pârâtei în data de 15.05.2024 nu poate fi reținută, întrucît procedura prealabilă, urma a fi respectată anterior depunerii acțiunii în instanța de judecată, și nici de cum ulterior intentării procesului, întrucît pe lîngă Notificarea din 15.05.2024, SC ”*****” SRL a depus multe alte cereri și a întreprins suficiente acțiuni, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă.

21. În esență, din răspunsul ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” se poate desprinde o atitudine vicleană și o falsă disponibilitate de a soluționa litigiul pe cale amiabilă, în pofida multiplelor încercări din partea SC ”*****” SRL de a soluționa litigiul.

22. De asemenea, consideră că instanța de judecată neîntemeiat a scos de pe rol pretenția privind constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale care limitează la 5% prejudiciul care poate fi solicitat de la ÎM “Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, întrucît această pretenție era inutilă de soluționat pe cale amiabilă, or, potrivit art.328 din Codul civil, (1) nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acțiune, cît și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut

și actual. Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces. (2) Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părțile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.

23. Deși instanța de judecată, în motivarea soluției de scoatere de pe rol a pretenției privind constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale care limitează la 5% prejudiciul, a invocat art.327 alin. (4) din Cod Civil, care prevede că dacă prin lege nu se prevede altfel, nulitatea actului juridic bilateral sau multilateral poate fi constatată sau declarată și prin acordul părților, reieșind din circumstanțele cauzei și din lipsa unei obligații legale, este cert faptul că ÎM "Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi" nu va declara vreodată nulitatea clauzelor contractuale care limitează la 5% prejudiciul.

24. Mai mult ca atît, nulitatea absolută a actelor juridice poate fi constatată și din oficiu de către instanța de judecată. Astfel, chiar dacă, pretențiile cu privire la constatarea nulității sunt scoase de pe rol, acesta nu îngrădește dreptul reclamantului de a solicita constatarea nulității pe cale de excepție, precum și încasarea penalităților, care reprezintă o pretenție de sine-stătătoare în prezentul proces.

25. De fapt, prin încheierea recurată și prin faptul că instanța de judecată nu a acordat părților un termen pentru a încerca soluționarea amiabilă a litigiului, prima instanță a afectat dreptul SC "*****" SRL de acces la instanța de judecată și dreptul la un proces echitabil. Or, depunerea ulterioară a unei acțiuni cu privire la declararea nulității actelor juridice ar fi pasibilă de a fi declarată tardivă.

26. În concluzie, ținând cont de circumstanțele cauzei, lipsa unei obligații legale exprese de a respecta procedura prealabilă în privința pretențiilor invocate, dar și ineficiența și imposibilitatea soluționării litigiului pe cale amiabilă, consideră că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 06.06.2024 este neîntemeiată și urmează a fi anulată. Or, în cazul de față s-a acordat prioritate unei formalități excesive cu privire la respectarea procedurii prealabile, în contradictoriu cu acțiunile și comportamentul intimatei, din care rezultă lipsa de careva interes de a soluționa litigiul în mod amiabil.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

27. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

28. La caz, potrivit materialelor cauzei, copia încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, a fost comunicată recurentului la data de 07.06.2024, potrivit scrisorii de expediere prin email /f.d.169-verso/, contestată cu recurs la data de 24 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, iar astfel, Colegiul civil constată că recursul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

29. Analizând argumentele invocate în cererile de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil al Curţii de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea integrală a încheierii contestate, cu restituirea cauzei la rejudecare în fond,

reieșind din următoarele considerente.
30. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.
31. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.
32. Potrivit art.427 lit.b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.
33. Potrivit dispozițiilor art.432 alin.(1) și (2) CPC, părțile şi alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

34. Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.
35. Potrivit prevederilor art.267 lit.a) CPC, instanţa judecătorească scoate cerere de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părţilor, de soluţionare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.
36. Din materialele cauzei se constată că, la data de 06.10.2023, SRL ”*****” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la încasarea datoriei, declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale și încasarea penalității contractuale.
37. La data de 20 octombrie 2023, avocatul Pavel Croitoru în interesele SRL ”*****” a depus o cerere privind micșorarea cuantumului pretențiilor din acțiune.
38. La data de 30.05.2024, avocatul Vasilii Ciuperca în interesele pîrîtului ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” a înaintat o cerere privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată înaintată de SC ”*****” SRL împotriva ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în temeiul art.267 lit.a) Cod de procedură civilă în partea pretențiilor privind declararea nulității relative a acordului adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.103/22 din 21.11.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887248 din 04.05.2023, a acordului adițional nr. 01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.131/22 din 19.12.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887249 din 04.05.2023; repunerea părților în litigiu la situația până la semnarea acordurilor

adiționale și a facturilor indicate; încasarea din contul ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul SC ”*****” SRL a datoriei contractuale rezultate în urma anulării acordurilor adiționale și facturilor în sumă de 3319950 lei, dintre care 3199950 lei în temeiul contractului nr.103/22 din 21.11.2022 și 120 000 lei în temeiul contractului nr.131/22 din 19.12.2022; constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale a) la pct.10.3. din contractul nr.103/22 din 21.11.2022, fraza - „dar mi mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract', b) la pct.10.3. din contractul nr.133/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract; c) la pct.10.3. din contractul nr. 131/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract”, încasarea din contul ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul SC ”*****” SRL a penalității contractuale în mărime totală de 5129649 lei /f.d.160/.

39. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, s-a admis cererea reprezentantului pîrîtului ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” avocatul Ciuperca Vasilii privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată. S-a scos de pe rol, cererea de chemare în judecată înaintată de SC ”*****” SRL împotriva ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi”, în partea pretențiilor privind declararea nulității relative a acordului adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.103/22 din 21.11.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887248 din 04.05.2023, a acordului adițional nr.01/2023 din 07.04.2023 la contractul de achiziționare a bunurilor nr.131/22 din 19.12.2022, a facturii fiscale nr.EAG000887249 din 04.05.2023; repunerea părților în litigiu la situația până la semnarea acordurilor adiționale și a facturilor indicate; încasarea din contul ÎM „Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul SC ”*****” SRL a datoriei contractuale rezultate în urma anulării acordurilor adiționale și facturilor în sumă de 3319950 lei, dintre care 3199950 lei în temeiul contractului nr.103/22 din 21.11.2022 și 120000 lei, în temeiul contractului nr.131/22 din 19.12.2022; constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale a) la pct.10.3. din contractul nr.103/22 din 21.11.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract, b) la pct.10.3. din contractul nr.133/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract; c) la pct.10.3. din contractul nr.131/22 din 19.12.2022, fraza - „dar nu mai mult de 5% din suma totală a prezentului contract”, încasarea din contul ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” în beneficiul SC ”*****” SRL a penalității contractuale în mărime totală de 5129649 lei, în temeiul art.267 lit.a) CPC.

40. La data de 25.06.2024, SRL ”*****” a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, solicitând admiterea recursului, cu casarea încheierii recurate și restituirea cauzei, în aceeași instanță, la rejudecare în fond.

41. Colegiul civil relevă că, instanța de fond a reținut drept temei pentru a scoate acțiunea reclamantului de pe rol faptul că, reclamantul SC ”*****” SRL în partea

pretențiilor privind declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale, încasarea penalității contractuale, contrar pct.11.1 din contractele de achiziționare a bunurilor și prevederilor art.327 Cod civil, n-a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară. Or, careva probe în acest sens reclamanta n-a anexat la cererea de chemare în judecată.

42. Instanţa de recurs consideră criticile invocate în cererile de recurs ca fiind întemeiate, iar încheierea primei instanţe o consideră neîntemeiată şi emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, reieşind din următoarele motive.

43. Colegiul civil notrează că, potrivit art.328 alin.(1), (2) CPC, (1) nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. (2) Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.

44. Raportând exigenţele legii la circumstanţele de fapt, Colegiul relevă că art.267 lit.a) CPC, defineşte sancţiunile procedurale aplicabile reclamantului care nu a respectat procedura prevăzută prin lege sau prin contractul părţilor, de soluţionare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere, situație similară cazului din speță.

45. În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, raporturile litigioase dintre părți au apărut în temeiul actelor juridice contestate, iar cerințele privind declararea nulității a actelor juridice nu sunt supuse căii prealabile, or, asupra acestora urmează să se pronunțe instanța de judecată.

46. La fel, este de menționat că, cerințele privind încasarea sumelor sunt subsecvente cerințelor privind declararea nulității actelor, astfel încât nu poate fi invocată nerespectarea căii prealabile de către reclamant.

47. Totodată, Colegiul civil observă, din materialul probator anexat la dosar, se atestă că recurentul/reclamant SC ”*****” SRL s-a adresat de mai multe ori cu notificări prealabile către ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” prin care a solicitat soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară /f.d.34/.

48. În această ordine de idei, în speță Colegiul civil constată că, reclamantul a acționat în conformitate cu prevederile de rigoare ale Codului de procedură civilă, iar în astfel de circumstanțe, conchide că instanța de fond eronat a dispus scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată din speță pe motivul nerespectării căii prealabile de soluționare a litigiului, procedeu care în final duce la lezarea dreptului de acces liber la justiție şi a dreptului la un proces echitabil, garantat prin art.20 din Constituția Republicii Moldova, cît şi prin art.6 CEDO.

49. Reţinând obligația instanţei de a asigura preeminența dreptului în sensul definit

de Constituție şi practica internațională, Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate şi, respectiv, nu este în drept de a aplica această sancțiune procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.

50. Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decît cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

51. Prin prisma acestor raționamente, ținând cont de faptul că, cererea de recurs este întemeiată, iar erorile comise de către instanța de fond nu pot fi corectate de către instanța de recurs, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat în speță, de a casa încheierea recurată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în fond, în aceiași instanță și în același complet de judecată.

52. În conformitate cu prevederile art.427 lit.b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ, -

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de SC ”*****” SRL.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către SC ”*****” SRL împotriva ÎM ”Asociația de Gospodărire a Spațiilor Verzi” cu privire la încasarea datoriei, declararea nulității relative a actelor juridice, repunerea părților în situația inițială, încasarea datoriei ca urmare a declarării nulității actelor juridice, constatarea nulității absolute a clauzelor contractuale și încasarea penalității contractuale, cu restituirea cauzei spre rejudecare în fond, în aceiași instanță și în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Andrei Cașcaval

Dorin Dulghieru